

35. zasadnutie Európskeho plynárenského regulačného fóra (Madridské fórum)

29-30. apríla 2021

ZÁVERY

Prístup obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov k existujúcej plynovej infraštruktúre

Fórum vyzýva Komisiu, aby predložila návrhy na uľahčenie využívania obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov vrátane systému obchodovateľných záruk pôvodu pri súčasnom zabezpečení integrovaného, likvidného a interoperabilného vnútorného trhu s plynom v EÚ, ktorý umožní dekarbonizáciu pri minimálnych nákladoch. Fórum zdôrazňuje dôležitosť zabezpečenia toho, aby mali obnoviteľné a nízkouhlíkové plyny prístup na veľkoobchodné trhy, do prepravných a distribučných sietí, zásobníkov a iných zdrojov flexibility.

V tomto rozsahu fórum so zohľadnením veľkosti PDS a s ponukou pravidiel de minimis, kde je to relevantné, najmä zdôrazňuje dôležitosť:

- a) zahrnutia úrovne PDS do vyvažovacej zóny PPS;
- b) umožnenia pripojenia a pevnej kapacity na úrovni PDS (napr. zavedením spätného toku z úrovne PDS na PPS).

Fórum diskutovalo o tom, či je potrebné zrušiť regulovanú tarifu pre IP vo vnútri EÚ, ktorá by mohla pomôcť dekarbonizovať trh s plynom a zároveň zvýšiť konkurenciu medzi rôznymi plynmi a vyriešiť otázku nabaľovania taríf (tzv. tariff pancaking). Na zabezpečenie neutrality výnosov PPS by bolo potrebné alokovať chýbajúce výnosy na vonkajšie hranice EÚ, domáce výstupné body a distribuovať ich v rámci kompenzačného mechanizmu medzi PPS. Fórum konštatuje, že je potrebné sa dohodnúť na mechanizme ITC predtým, ako sa bude uvažovať o zrušení vnútorných taríf, a zdôrazňuje výzvy týkajúce sa dohody o takom mechanizme. Je potrebné podrobne posúdiť výzvy a prínosy, pretože mnoho účastníkov zdôraznilo, že trh EÚ s plynom pri súčasnom nastavení funguje dobre. Niektorí účastníci okrem iného poukázali na potenciál regionálnych fúzií pri riešení problému pancakingu a na potenciál zabrániť takýmto problémom v prípade vodíkovej siete už od začiatku regulácie.

Integrované plánovanie infraštruktúry

Fórum podporuje integrovanejšie plánovanie infraštruktúry a zosúladenie postupov plánovania sietí na európskej a národnej úrovni. Fórum konštatuje, že scenáre použité pri plánovaní sietí musia byť v súlade s cieľmi Európskej únie v oblasti klímy a energetickej účinnosti. Transparentnosť a zapojenie zainteresovaných strán, ako aj zapojenie prevádzkovateľov distribučných sústav sú široko podporované. Mala by sa posilniť spolupráca medzi ACER a ENTSOs a zainteresovanými stranami. V tejto súvislosti bol navrhnutý medzisektorový mechanizmus rozdeľovania nákladov - predovšetkým pre investície do sietí - ktorý by podporil integráciu sektorov.

Regulačný rámec pre špecializované trhy s vodíkom a infraštruktúru

Fórum zdôrazňuje význam trhov s vodíkom a infraštruktúry vrátane infraštruktúry pre skladovanie, distribúciu a dovoz ako spôsobu na zabezpečenie úlohy vodíka v integrovanejšom a flexibilnejšom energetickom systéme. Zdôrazňuje význam vodíka v ťažko

dekarbonizovateľných odvetviach, ako aj potrebu zohľadniť technologické, hospodárske a environmentálne výzvy vodíka.

Fórum vyzýva Komisiu:

- navrhnuť vhodný regulačný rámec pre vodík, ktorý bude základom pre konkurenčný a efektívny trh s čistým vodíkom v Európe s neobmedzeným cezhraničným obchodom, vrátane rozvoja stavebných prvkov na naštartovanie a rozvoj obchodovaných trhov;
- navrhnuť umožnenie trhových pravidiel pre zavádzanie čistého vodíka odstránením prekážok pre efektívny rozvoj vodíkovej infraštruktúry vrátane prekážok pre adaptáciu (repurposing alebo retrofitting) existujúcej metánovej infraštruktúry a riešenie rizika, ktoré môže vytvoriť potenciálna infraštruktúra prirodzeného monopolu pre vstup nových hráčov a konkurencieschopné trhové výsledky.

Hlavné zásady vhodného usporiadania trhu s vodíkom by mali vychádzať z existujúceho úspešného usporiadania trhu so zemným plynom v EÚ vrátane jasného oddelenia (unbundlingu) činností regulovanej siete od činností spojených s trhovou orientovanou dodávkou a výrobou (vrátane power-to-gas), ďalej nediskriminačného prístupu tretích strán, transparentnosti, ochrany odberateľa, tarifných princípov, rozvoja siete založenom na predvídateľnom dopyte – s cieľom predísť uviaznutým aktívam - a primeranom dohľade a inštitucionálnom riadení.

V tejto súvislosti fórum vyzýva Komisiu:

- zväziť spolu s národnými regulačnými orgánmi ako spravodlivo alokovať náklady na (novovybudovanú alebo adaptovanú (cez repurposing alebo retrofitting) vodíkovú infraštruktúru pre všetkých zákazníkov;
- navrhnuť vhodné usporiadanie trhu, ktoré poskytne investorom istotu a umožní vývoj rôznych spôsobov výroby vodíka a nasadenia infraštruktúry; možno bude potrebné zväziť postupný vývoj;
- zabezpečiť súdržnosť systému záruk pôvodu potrebného na optimalizáciu obchodných príležitostí a rozvoja trhu.

Kvalita plynu v existujúcej plynárenskej sieti

Fórum vyzýva CEN, aby dokončil proces šandardizácie indexu Wobbe a pokračoval v práci na podpore využívania obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov v plynárenskej infraštruktúre a plynárenských zariadeniach. Fórum vyzýva Komisiu, aby pri opätovnom preskúmaní regulačného rámca pre trh s plynom začlenila do svojich úvah kvalitu plynu a kvalitu vodíka pri zohľadnení výziev na strane koncových spotrebiteľov. Medzi úvahy by mali patriť témy spojené so zmiešavaním vodíka v existujúcej plynárenskej sieti ako alternatívneho prístupu, keď ešte nie je k dispozícii špecializovaná vodíková infraštruktúra a iné spôsoby prepravy vodíka nie sú environmentálne udržateľné alebo technicky alebo ekonomicky uskutočniteľné.

Implementácia sieťových predpisov

Fórum súhlasí s tým, že implementácia a presadzovanie existujúcich sieťových predpisov zostáva kľúčovou prioritou pre zlepšenie fungovania trhu. Fórum podporuje ďalšie zapojenie všetkých členských štátov, národných regulačných orgánov a účastníkov trhu, za podpory

ACER a Komisie, s cieľom zabezpečiť úplnú a náležitú implementáciu. Fórum víta prebiehajúcu prácu agentúry ACER na žiadosť Madridského fóra o povolených výnosoch vrátane benchmarkingu PPS a nákladov s výhľadom do budúcnosti, ktorá zabezpečí väčšiu transparentnosť súvisiacu s hodnotami aktív.